

К О Н С П Е К Т

За изпит за докторанти по специалността 4. 4. Науки за земята, Икономическа и социална география /Социално-икономическо райониране и административно-териториално деление/

1. Социално-икономическото райониране-основен научен метод при управлението на територията. Видове районираня: интегрални, отраслови, целеви, природни.
2. Принципи и методи на социално-икономическото райониране. Критерии и показатели за социално-икономическите районираня. Териториален обхват на видовете райони.
3. Научни приноси и практико-приложни резултати при извършените интегрални /комплексни/ социално-икономически районираня на България.
4. Оценка на приносите на Ан. Бешков за полагането на основите на общата теория на икономическото райониране в България. Моделът му на стопанско-географска подялба на националната територия от 1934 г., като теоретична основа за следващите икономически районираня на страната.
5. Оценка на научната дискусия от началото на 50-те години на ХХ-ти век за изясняване на теоретичните основи и принципи на интегралните социално-икономически районираня на страната.Идейни позиции и подходи.
6. Същност и съдържание на интегралния социално-икономически район. Фактори за формирането му и динамика на границите. Териториална компактност, функционалност и специализация на интегралния социално-икономически район.
7. Връзката между интегралното райониране и провеждането на регионалната политика в България. Практико приложно значение на модела на интегрално социално-икономическо райониране на БАН от 1989 г.
- 8.Връзката между интегралните социално-икономически районираня и административно-териториалните деления на България. Оценка на необходимостта от припокриването на териториалния обхват на интегралните социално-икономически райони, статистическите райони и административните области в България.
- 9.История и подходи на административно-териториалните устройства и деления на България.Оценка на факторите за промените в териториалните схеми на административно-териториалните устройства на България.

10. Връзка на интегралните социално-икономически райони с районите за планиране в ЗРР /статистическите райони/ в България. Териториалния оптимум на районите за планиране за провеждането на регионалната политика в България.
11. Връзка на социално-икономическото райониране с административно-териториалното деление. Същност и цели на административно-териториалното устройство и деление на България. Модели и подходи.
12. Оценка на националната традиция в административно-териториалното деление и устройство на страната. Периодизация и подходи.
13. Административно-териториално устройство на България от нейното основаване /681/ до Освобождението /1878 г./. АТЕ по българските земи в рамките на Османската империя: бейлервейство, вилает, нахия, кааза. Функции и йерархичност.
14. Административно-териториални деления и устройства на България в периода 1878-1944 г.. Оценка на факторите за техните промени. Рационални идеи и недостатъци.
15. Административно-териториални устройства и деления на България в периода 1944-1989 г.. Териториални модели, рационални идеи и недостатъци.
16. Развитие на научните идеи за административно-териториалното устройство и деление на страната след 1989 г.. Връзките между интегралното социално-икономическо райониране-административното устройство и деление и провеждането на регионалната политика в страната.
17. Равнища на регионално и локално /местно/ самоуправление в страната. Сравнителни преимущества и недостатъци. Изградени и функциониращи нива на териториално самоуправление в България. Сравнителни преимущества и недостатъци.
18. Оценка на законово-нормативната рамка на административно-териториалното устройство и деление на страната /ЗАТУРБ, ЗРР, ЗМСМА и др. /.
19. Оценка на ролята и функциите на общините в България като единственото формирано и функциониращо ниво на териториално самоуправление в България. Децентрализацията като инструмент за утвърждаването на устойчивостта на общините в България. Териториален и функционален оптимум на броя на общините в България.
20. Оценка на преференциалната регионална политика като инструмент за минимизирането на регионалните диспропорции в България. Районите за

целенасочено въздействие /подпомагане/ и ролята им за повишаване на устойчивостта на общините в България.

21. Оценка на областната схема, като териториална основа за изграждане на регионално ниво на самоуправление в България. Функциит и териториеален обхват и оптимум на броя на областите в България. Обосновка на необходимостта от ново административно-териториално устройство и деление на страната.

22. Европейски практики и модели в адмиенистративно-териториалното устройство и деление. Опитът на някои от страните членки при провеждането на преференциалната регионална политика. Примери.

ЛИТЕРАТУРА

Андреева, А., Г. Йолова, Д. Димитрова, 2005, Основи на публичната администрация, В..

Бешков, Ан., 1934, Стопанско-географско поделяне на България, С.

Бешков, Ан., 1954, Принципи на икономгеографското райониране на България, Изв. на Геогафския институт, БАН, 2.

Бешков, Ан., Н. Мичев, 1964. По въпроса за икономическото райониране на Северна България, В Сб. в чест на Йордан Захариев, С., БАН.

Генешки, М., 1989, Териториалните общности в НР България, София.

Географията в съвременна България, 1986, София, БАН.

География на България, Физико-географско и социално-икономическо райониране на България, 1989, Том 3, София, БАН.

Годишник на общините в България-2002, 2003, ФРМС.

Димитров, Д., 2006, Преференциалната регионална политика в България и някои държави от Европейския съюз: сравнителна характеристика и приоритети, сп. География. - 21, № 3.

Димитров, Д. 2007 Приложение на комплексното (интегрално) социално-икономическо райониране при провеждането на регионалната политика в България, Год. на СУ „Св. Климент Охридски”, Геолого-географски факултет., София Т. 99.

Димитров, Д., 2011, Преходът към устойчиво развитие, демографските процеси и тенденции в света и задълбочаващите се регионални диспропорции в България сп. География - 21, кн.6.

Димитров, Д., 2011, Процеси и тенденции в регионалното развитие на България и възможностите на нелинейната наука за тяхното прогнозиране и управление. Сб. Созопол.

Димитров, Д., 2016, Административно-териториалното устройство: инструмент при провеждането на регионалната политика в България, Год. на СУ, ГГФ, т. 107.

Димитров, Д., 2017, Регионалното развитие и регионалната политика в България: Състояние, тенденции, модели инструменти.

Димов, Н., 2006, Регионалното развитие и районирането на географското пространство: теоретичен анализ - Сб. Има ли бъдеще планирането, Свищов.

Димов, Н., 2000, Глобализация и регионалност: географска интерпретация, В сб. Доклади: 50 години Географски институт на БАН, София, БАН.

Димов, Н., 2012, Райониране, социално-икономически райони и регионално развитие на България, София, с.69.

Закон за Черноморското крайбрежие, В сила от 01. 01. 2008, Обн. ДВ. бр.48 от 15 юни 2007 г.

Закон за административно-териториалното устройство на Република България

Закон за местното самоуправление и местната администрация, В сила от 17.09.1991 г.

Закон за малките и средните предприятия, Обн., ДВ, бр. 84 24.09.1999 г.

Закон за регионалното развитие, ДВ.бр.14/20.02.2004. изм. и доп. бр.32./12.04.2005, .

Закон за регионалното развитие, 2008, Обн.ДВ. бр. 50 от 30 май, В сила от 31.08.2008 г.

Йорданов, Т., 1954, Към въпроса за икономическото райониране на България, Изв на Геогр. и-т БАН, 2.

Карастоянов Ст., П. Славейков., 2000, Регионална география на България /Райони за планиране-кратка характеристика /УИ „Сд. Климент Охридски”.

Маринов, Хр., 1953, Към проблема за икономическото райониране на България, Изв.ВФСИ, 3.

Найденова, Р., Ф.Николов, 1974, По въпроса за икономическите райони в НРБ, Тр.Научен център по териториално разположение на производителните сили, 1.

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013- 2025 г. на България до 2025 г.

Пенков, И., 1854, Икономическо географско райониране на България, Изв. Геогр и-т БАН, 2.

Пенков, И., Т.Христов, 1974, Икономическа география на България, София.

- Районите и областите в България, 1997- 2001, НСИ, С., 2003.
- Славейков, П., 2000, Район или регион-същност на понятията и тяхното приложение-В Сб. 50 години Географски институт на БАН, София.
- Станев, Хр., С. Ковачев, Й. Ботев, Сл. Ганчева, 2000, Административно-териториално устройство на РБ, С.
- Станков, Б., 1974, Административно-териториално устройство на НРБ, С.
.....
- Андреева, А., Г. Йолова, Д. Димитрова, 2005, Основи на публичната администрация, В..
- Бешков, Ан., 1934, Стопанско-географско поделение на България, С.
- Бешков, Ан., 1940, Стопанско влияние на железопътната линия София-Върна за изменяване на общия облик на някои селища, София.
- Бешков, Ан., 1954, Принципи на икономикогеографското райониране на България, Изв. на Географския институт, БАН, 2.
- Бешков, Ан., Н. Мичев, 1964. По въпроса за икономическото райониране на Северна България, В Сб. в чест на Йордан Захариев, С., БАН.
- Бешков, А., 1975, За промишлените пристанища Шабла и Девня, Изв. на Геогр. Институт при БАН, Том 3.
- Генешки, М., 1989, Териториалните общности в НР България, София, с.16, Географията в съвременна България, 1986, София, БАН.
- География на България, Физико-географско и социално-икономическо райониране на България, 1989, Том 3, София, БАН.
- Годишник на общините в България-2002, 2003, ФРМС.
- Григориев, О., 2016, Епоха на растежа, Лекции по некономика, София.
- Димитров, Д., 2006, Преференциалната регионална политика в България и някои държави от Европейския съюз: сравнителна характеристика и приоритети, сп. География. - 21, № 3.
- Димитров, Д. 2007 Приложение на комплексното (интегрално) социално-икономическо райониране при провеждането на регионалната политика в България , Год. на СУ „Св. Климент Охридски”, Геолого-географски факултет., София Т. 99.
- Димитров, Д., 2011, Преходът към устойчиво развитие, демографските процеси и тенденции в света и задълбочаващите се регионални диспропорции в България сп. География - 21, кн.6.
- Димитров, Д., 2011, Процеси и тенденции в регионалното развитие на България и възможностите на нелинейната наука за тяхното прогнозиране и управление. Сб. Созопол.
- Димитров, Д., 2016, Административно-териториалното устройство: инструмент при провеждането на регионалната политика в България, Год. на СУ, ГГФ, т. 107.

Димов, Н., 2006, Регионалното развитие и районирането на географското пространство: теоретичен анализ - Сб. Има ли бъдеще планирането, Свищов.

Димов, Н., 2000, Глобализация и регионалност: географска интерпретация, В сб. Доклади: 50 години Географски институт на БАН, София, БАН.

Димов, Н., 2012, Райониране, социално-икономически райони и регионално развитие на България, София, с. 69.

Закон за Черноморското крайбрежие, В сила от 01. 01. 2008, Обн. ДВ. бр. 48 от 15 юни 2007 г.

Закон за административно-териториалното устройство на Република България

Закон за местното самоуправление и местната администрация, В сила от 17.09.1991 г.

Закон за малките и средните предприятия, Обн., ДВ, бр. 84 24.09.1999 г.

Закон за регионалното развитие, ДВ. бр. 14/20.02.2004. изм. и доп. бр. 32./12.04.2005.

Закон за регионалното развитие, 2008, Обн. ДВ. бр. 50 от 30 май, В сила от 31.08.2008 г.

Йорданов, Т., 1954, Към въпроса за икономическото райониране на България, Изв на Геогр. и-т БАН, 2.

Карастоянов Ст., П. Славейков., 2000, Регионална география на България / Райони за планиране - кратка характеристика / УИ „Св. Климент Охридски“.

Конституция на Република България

Маринов, Хр., 1953, Към проблема за икономическото райониране на България, Изв. ВФСИ, 3.

Найденова, Р., Ф. Николов, 1974, По въпроса за икономическите райони в НРБ, Тр. Научен център по териториално разположение на производителните сили, 1.

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013- 2025 г. на България до 2025 г.

Пенков, И., 1854, Икономическо географско райониране на България, Изв. Геогр и-т БАН, 2.

Пенков, И., Т. Христов, 1974, Икономическа география на България, София.

Районите и областите в България, 1997- 2001, НСИ, С., 2003.

Развитие на устойчива транспортна система в република България до 2020 г.

Славейков, П., 2000, Район или регион - същност на понятията и тяхното приложение - В Сб. 50 години Географски институт на БАН, София.

Станев, Хр., С. Ковачев, Й. Ботев, Сл. Ганчева, 2000, Административно-териториално устройство на РБ, С.

Станков, Б., 1974, Административно-териториално устройство на НРБ, С.

Стойчев, С. 2002, Конституционно право, София.

Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.

Стратегия за развитие на транспортната инфраструктура на Република България до 2015 г.

Транспорт и околна среда в Република България-настояще и бъдеще-17.09.2008 г.

Указ № 1 от 05.01.1999 г. за утвърждаване границите, административните центрове на области и общини, включени в тях

Христов, Т., 1978, Относно социално-икономическото райониране на България, Проблеми на географията, 2.

Цветков, Ал., 2005, Теоретико-методологически проблеми на регионалните статистически сравнения, Автореферат, С.

Dimitrov, D., 2007, Approaches for surmount of the economic marginalization of the underdeveloped mountain regions in Bulgaria, Fourth international conference, Global changes and problems theory and practice, Sofia, Bulgaria.

Dimitrov, D., 2007, Regional development of the Northwest planning region and the Euro integration process, Зборник радова, Први конгрес српских географа, Белград, т. 3.

Dimitrov, D., 2008, Development of the border areas on the frontier between Bulgaria and Turkey in the contecxt of the Euro integration proceesq, Сб. География и регионално развитие, Научни конференции с международно участие, Созопол, 2006-2007 г., Фондация „ЛОПС”-2007, Созопол.

Dimitrov, D., 2009, Transport infrastructure, social-economic formation of regions and regional devolopment in Bulgaria,